FÖRSTAINSTANSRÄTTENS BESLUT (sjunde avdelningen)

2 juni 2009 *

I mål T-47/03 DEP,

Jose Maria Sison, Utrecht (Nederländerna), företrädd av advokaterna J. Fermon, A. Comte, H. Schultz och D. Gürses,

sökande,

mot

Europeiska unionens råd, företrädd av M. Vitsentzatos och M. Bishop, båda i egenskap av ombud,

svarande,

* Rättegångsspråk: engelska.

angående en begäran om fastställande av rättegångskostnaderna med anledning av förstainstansrättens dom av den 11 juli 2007 i mål T-47/03, Sison mot rådet (ej publicerad i rättsfallssamlingen),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (sjunde avdelningen)

sammansatt av ordföranden N.J. Forwood (referent), samt domarna D. Šváby och E. Moavero Milanesi,

justitiesekreterare: E. Coulon,

följande

Beslut

Omständigheter i målet, förfarandet och parternas yrkanden

1 Sökanden, Jose Maria Sison, har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 6 februari 2003. Talan avsåg ursprungligen dels ett yrkande om delvis ogiltigförklaring av rådets beslut 2002/974/EG av den 12 december

2002 om genomförande av artikel 2.3 i förordning (EG) nr 2580/2001 om särskilda restriktiva åtgärder mot vissa personer och enheter i syfte att bekämpa terrorism och om upphävande av beslut 2002/848/EG (EGT L 337, s. 85), dels ett yrkande om skadestånd.

2 I särskild handling som inkom till kansliet den 28 februari 2003 ansökte sökanden om interimistiska åtgärder för att i första hand utverka ett uppskov med verkställigheten av beslut 2002/974. Förstainstansrättens ordförande avslog ansökan i beslut av den 15 maj 2003 med motiveringen att kravet på en situation som ställer krav på skyndsamhet inte var uppfyllt, och meddelade att beslut om rättegångskostnaderna skulle fattas i samband med avgörandet i sak.

3 I beslut av den 16 juli respektive den 22 oktober 2003 tillät ordföranden på förstainstansrättens andra avdelning att Konungariket Nederländerna och Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland intervenerade till stöd för rådets yrkanden, och att Negotiating Panel of the National Democratic Front of the Philippines samt L. Jalandoni, F. Agcaoili och M.C. Ledesma (nedan kallade Negotiating Panel och dess medlemmar) intervenerade till stöd för sökandens yrkanden.

4 Eftersom den rättsakt som ursprungligen var föremål för denna talan upphävdes och vid ett antal tillfällen under förfarandet ersattes av rättsakter som innebar en fortsatt frysning av sökandens medel, och till följd av att sökanden tilläts ändra sina yrkanden så, att dessa kom att avse dessa rättsakter, beslutade förstainstansrätten i dom av den 11 juli 2007 i mål T-47/03, Sison mot rådet (ej publicerad i rättsfallssamlingen) (nedan kallad domen i målet Sison) att:

— ogiltigförklara rådets beslut 2006/379/EG av den 29 maj 2006 om genomförande av artikel 2.3 i förordning (EG) nr 2580/2001 om särskilda restriktiva åtgärder mot

vissa personer och enheter i syfte att bekämpa terrorism och om upphävande av beslut 2005/930/EG (EUT L 144, s. 21), i den del beslutet berör sökanden,

— ogilla talan om skadestånd, och

— förplikta rådet att bära sin rättegångskostnad och ersätta sökandens rättegångskostnad, inbegripet kostnaderna för det interimistiska förfarandet.

5 Genom skrivelse av den 3 mars 2008 överlämnade sökanden till rådet sin kostnadsräkning avseende kostnader för förfarandet i målet rörande huvudsaken och i det interimistiska förfarandet. Det totala beloppet angavs till 109 009,35 euro.

6 Rådet bestred detta belopp i skrivelse av den 4 juli 2008 och vitsordade ett belopp på 45 000 euro såsom ersättningsgilla kostnader. Rådet åberopade härvid förstainstansrättens beslut av den 15 januari 2008 i mål T-228/2, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran mot rådet (ej publicerat i rättsfallssamlingen) (nedan kallat OMPI-beslutet).

7 Sökanden förklarade i skrivelse av den 7 juli 2008 att denne inte godtog det av rådet vitsordade beloppet och uppmanade rådet att föreslå ett mer ”rimligt” belopp.

8 Rådet medgav i en skrivelse av den 21 oktober 2008 att betala ett belopp på 50 000 euro till sökanden.

9 Eftersom parterna inte kunde enas om storleken på de ersättningsgilla kostnaderna framställde sökanden, genom ansökan som inkom till kansliet den 1 december 2008, med stöd av artikel 92.1 i förstainstansrättens rättegångsregler förevarande begäran om fastställande av rättegångskostnaderna.

10 I inlaga som inkom till kansliet den 26 januari 2009 yttrade sig rådet över nämnda begäran.

11 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten ska förplikta rådet att till sökanden utge dels 109 009,35 euro, jämte dröjsmålsränta med 7 procent per år beräknat från den 3 mars 2008 till dess full betalning sker, avseende kostnader i förfarandet i målet rörande huvudsaken och i det interimistiska förfarandet, dels 2 000 euro avseende kostnader i förevarande förfarande.

12 Rådet har yrkat att förstainstansrätten ska fastställa det totala beloppet avseende ersättningsgilla kostnader till högst 30 300 euro.

Rättslig bedömning

Parternas argument

13 Sökanden har hänvisat till sin skrivelse av den 3 mars 2008 till vilken fogats en utförlig kostnadsräkning över samtliga kostnader som sökanden haft, inbegripet advokatarvoden, kostnader för maskinskrivning, fotokopior, resor, postförsändelser, telefax och telefon. Sökanden har gjort gällande att samtliga dessa kostnader varit nödvändiga för dennes försvar och att beräkningen av dessa är i högsta grad rimlig. Enligt sökanden har rådet för övrigt inte haft några invändningar i detta avseende.

14 Sökanden har vidare hänvisat till sin skrivelse till rådet av den 7 juli 2008 och gjort gällande ett visst antal skillnader mellan förevarande mål och det mål i vilket OMPI-beslutet fattades (nedan kallat OMPI-målet).

15 För det första beräknade nämligen förstainstansrätten de totala ersättningsgilla kostnaderna till 50 000 euro och inte till 40 000 euro i OMPI-målet. Rådet var dock inte skyldigt att ersätta mer än fyra femtedelar av detta belopp. I förevarande mål har rådet däremot förpliktats att ersätta samtliga rättegångskostnader.

16 För det andra beräknade förstainstansrätten ersättningen för diverse kostnader och utlägg i OMPI-målet till 2 500 euro i överensstämmelse med rätt och billighet (*ex aequo et bono*), eftersom det saknades en utförlig specifikation över dessa kostnader och utlägg. I förevarande mål gäller däremot att sökanden i detalj har styrkt de 11 509,35 euro som omfattas av dennes yrkande i denna del.

17 För det tredje uppgår kostnaderna i det interimistiska förfarandet i förevarande mål till 7 500 euro, och inte till 5 000 euro som rådet vitsordat.

18 För det fjärde har det i förevarande mål varit nödvändigt att även anlita advokater i Filippinerna, bland annat i syfte att samla in den bevisning som fordrats för sökandens försvar.

19 För det femte intervenerade endast Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland i OMPI-målet. I förevarande mål har inte endast denna medlemsstat intervenerat, utan också Konungariket Nederländerna och Negotiating Panel med sina medlemmar. Dessutom har de två senare intervenienterna varit mycket aktiva i förfarandet.

20 För det sjätte konstaterade förstainstansrätten i OMPI-målet (punkt 66 i rättens beslut) att ansökan endast omfattade 19 sidor, varav mer än hälften utgjordes av överväganden som helt saknade relevans. Någon sådan anmärkning kan inte riktas mot förevarande mål, där argumentationen dessutom är en annan.

21 I vart fall gäller enligt sökanden att eftersom inga konkreta anmärkningar riktats mot dennes kostnadsräkning, kan analogin mellan förevarande mål och OMPI-målet inte anses utgöra något avgörande argument.

22 Sökanden anser för övrigt att förstainstansrätten borde förplikta rådet att till sökanden utge dröjsmålsränta på 7 procent från och med den 3 mars 2008 till dess att full betalning skett.

23 Sökanden anser slutligen att förevarande talan föranletts av rådets oresonliga inställning och att detta lett till att sökanden åsamkats ytterligare kostnader som i överensstämmelse med rätt och billighet (*ex aequo et bono*) kan uppskattas till 2 000 euro.

24 Rådet har gjort gällande att de kostnader som omfattas av sökandens ersättningsanspråk är överdrivna i förhållande till vad förstainstansrätten godkände i OMPI-målet.

25 Rådet har i närmare hänseende bestritt att det skulle föreligga en sådan skillnad, som sökanden har hävdat, mellan förevarande mål och OMPI-målet. Enligt rådet gäller tvärtom i fråga om förfarandet i målet rörande huvudsaken att det objektivt sett krävts samma arbetsinsats från sökandens advokater som från de advokater som anlitats av sökanden i OMPI-målet. Beträffande det interimistiska förfarandet har rådet hävdat att detta tillsammans med förfarandet i målet rörande huvudsaken har lett till omfattande upprepning av argumentationen. De kostnader som är hänförliga till detta förfarande uppgår följaktligen till relativt obetydliga belopp och torde inte överstiga 5 000 euro.

26 När det gäller frågan vilken arvodestaxa som ska tillämpas i förevarande mål har rådet hävdat att sökandens advokater de facto har debiterat 150 euro per timme. Enligt rådet är det denna taxa som ska tillämpas i förevarande mål och inte den taxa på 250 euro per timme som ansågs vara rimlig i OMPI-målet.

27 Vad slutligen gäller ersättningen för diverse kostnader och utlägg har rådet hävdat att dessa inte borde överstiga de 2 500 euro som förstainstansrätten fastställde i OMPI-målet.

28 Mot bakgrund av det ovan anförda anser rådet att de ersättningsgilla kostnaderna ska fastställas till ett sammanlagt belopp på 30 300 euro, i enlighet med följande beräkning:

— förfarandet i målet rörande huvudsaken: (190 timmar à 150 euros = 28 500 euro) – 1/5 = 22 800 euro,

— det interimistiska förfarandet: 5 000 euro,

— diverse kostnader och utlägg: 2 500 euro.

Förstainstansrättens bedömning

29 Enligt artikel 92.1 i rättegångsreglerna gäller följande:

”I händelse av tvist om de kostnader som är ersättningsgilla, ska rätten, på begäran av part och efter hörande av den andra parten, avgöra frågan genom beslut som inte kan överklagas.”

30 Enligt artikel 91 b i rättegångsreglerna ska ”nödvändiga kostnader som parterna haft med anledning av förfarandet, särskilt utgifter för resor och uppehälle samt arvode för ombud, rådgivare eller advokat” anses som ersättningsgilla kostnader. Av denna bestämmelse följer att de ersättningsgilla kostnaderna endast omfattar utgifter för förfarandet vid förstainstansrätten samt att dessa måste ha varit nödvändiga i detta avseende (se förstainstansrättens beslut av den 28 juni 2004 i mål T-342/99 DEP, Airtours mot kommissionen, REG 2004, s. II-1785, punkt 13, och där angiven rättspraxis).

31 Enligt fast rättspraxis har gemenskapsdomstolen inte behörighet att besluta om storleken på de arvoden som parterna ska utge till de egna ombuden, utan den ska bestämma hur stor del av dessa arvoden som ska ersättas av den part som förpliktats att ersätta rättegångskostnaderna. När gemenskapsdomstolen fastställer rättegångskostnaderna ska den varken beakta en nationell taxa för advokatarvoden eller en eventuell överenskommelse som den berörda parten och dennes ombud eller rådgivare har ingått i detta avseende (se beslutet i det ovannämnda målet Airtours mot kommissionen, punkt 17, och där angiven rättspraxis).

32 Det framgår vidare av fast rättspraxis att förstainstansrätten – eftersom gemenskapsrättsliga regler om taxor saknas – ska göra en fri bedömning av omständigheterna i fallet med beaktande av tvistens föremål och art, dess betydelse ur gemenskapsrättsligt perspektiv liksom målets svårighetsgrad, omfattningen av det arbete som domstolsförfarandet har gett upphov till för de ombud eller rådgivare som har biträtt parterna och den ekonomiska betydelse som tvisten har inneburit för parterna (se beslutet i det ovannämnda målet Airtours mot kommissionen, punkt 18, och där angiven rättspraxis).

33 Det är med stöd av dessa faktorer som beloppet avseende de ersättningsgilla kostnaderna i förevarande mål ska bestämmas.

34 Det kan härvid omgående konstateras att förevarande mål företer stora likheter med OMPI-målet, oavsett om det är fråga om den ekonomiska betydelse som de båda tvisterna haft för respektive sökande (OMPI-beslutet, punkt 51), dessa tvisters föremål och art, deras betydelse ur gemenskapsrättsligt perspektiv eller svårighetsgraden i respektive mål (OMPI-beslutet, punkterna 52, 53, 55 och 58). Dessutom innehåller skälen i domen i målet Sison och skälen i förstainstansrättens dom av den 12 december 2006 i mål T-228/02, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran mot rådet (REG 2006, s. II-4665) som meddelades i OMPI-målet, ett stort antal gemensamma rättsfrågor som förstainstansrätten avgjort. Sökanden har för övrigt inte kunnat dra nytta av det prejudikat som sistnämnda dom utgör, eftersom denna meddelades nästan sex månader efter det att förhandling hade ägt rum i förevarande mål.

35 Det synes därmed lämpligt att nämnda OMPI-mål får tjäna som referensram för bedömningen av storleken på de ersättningsgilla kostnaderna i förevarande mål.

36 Beträffande omfattningen av det arbete som sökandens ombud fått lägga ned i domstolsförfarandet, framgår det av den kostnadsräkning som fogats till sökandens skrivelse till rådet av den 3 mars 2008 att det totala antalet arbetstimmar för vilka ersättning yrkas enligt den enhetliga taxan på 150 euro per timme uppgår till 650 (553 timmar avser advokatarvode, vartill kommer 97 timmar avseende rådgivning från sökandens filippinska advokater).

37 Även om dessa arbetstimmar framstår som befogade ur redovisningsmässig synvinkel ankommer det likväl på gemenskapsdomstolen att i första hand beakta det totala antalet arbetstimmar som objektivt sett framstår som nödvändiga för domstolsförfarandet, oberoende av det antal advokater på vilka de tillhandahållna tjänsterna har kunnat fördelas (se beslutet i OMPI-målet, punkt 59, och där angiven rättspraxis).

38 Rätten erinrar i detta avseende om att den omständigheten att rättsfrågorna är nya, att de är betydelsefulla samt att tvisten har ekonomisk betydelse, rättfärdigar att sökandens advokater lägger ned ett betydande arbete i tvisten (OMPI-beslutet, punkt 60).

39 Med hänsyn till parternas förklaringar kan förstainstansrätten emellertid inte finna att den kostnad, på 97 500 euro motsvarande 650 timmars advokatarbete, som gjorts gällande i målet varit objektivt sett nödvändig för förfarandet vid förstainstansrätten.

40 Inledningsvis gäller nämligen att även om det av ovan anförda överväganden framgår att tvisten faktiskt fordrat ett omfattande arbete av sökandens advokater, framstår det totala antalet nedlagda timmar för vilka ersättning yrkas vid första anblick som ytterst högt med hänsyn till vad som befanns vara befogat i OMPI-målet.

41 Förstainstansrätten fann nämligen i OMPI-beslutet (punkt 70), i fråga om beräkningen av det arvode som utgjorde sökandens nödvändiga kostnader för domstolsförfarandet, att målet objektivt sett fordrat 150 timmars arbete à 250 euro per timme av en erfaren advokat under det skriftliga förfarandet, och 40 timmars arbete av samma advokat under det muntliga förfarandet.

42 Rätten påpekar också att dessa 190 arbetstimmar hänfördes till talans samtliga delar, inbegripet yrkandet om ogiltigförklaring av en gemensam ståndpunkt och yrkandet om

skadestånd, vilka yrkanden båda avvisades, varför rådet inte förpliktades att ersätta mer än fyra femtedelar av sökandens rättegångskostnader.

43 Vidare är de skillnader som enligt sökanden föreligger mellan förevarande mål och OMPI-målet inte sådana att de föranleder förstainstansrätten att göra en väsentligt annorlunda bedömning i förevarande mål.

44 När det för det första gäller den ökning av antalet arbetstimmar som i förevarande mål förorsakats av det interimistiska förfarandet framstår sökandens beräkning till 50 timmar (motsvarande ytterligare advokatarvoden på 7 500 euro) som överdriven med hänsyn till den omfattande upprepning av argument som påtalats av rådet och som bekräftas vid en jämförelse av ansökan om interimistiska åtgärder och ansökan i målet rörande huvudsaken.

45 Vad för det andra beträffar det behov som sökanden haft i förevarande mål av att anlita advokater i utlandet, i förevarande fall filippinska sådana, har rådet på goda grunder påpekat att det även i OMPI-målet var så, att sökanden var tvungen att där anlita engelska advokater för att kunna beakta det förfarande som OMPI var föremål för i Förenade kungariket.

46 För det tredje gäller i fråga om det större antal intervenienter som deltar i förevarande mål och deras aktiva deltagande i förfarandet, har rådet även på denna punkt med rätta framfört att sökanden dels bemötte interventionsinlagorna från Nederländerna och Förenade kungariket med samma kortfattade skriftliga synpunkter och med åberopande av samma argument, dels nöjde sig med att i dessa synpunkter inte framföra några invändningar mot att Negotiating Panel och dess medlemmar intervenerade till stöd för sökandens yrkanden.

47 När det för det fjärde gäller de kvantitativa och även kvalitativa skillnaderna mellan sökandens inlagor i förevarande mål och de inlagor som ingavs av sökanden i OMPI-målet (se, för ett liknande resonemang, OMPI-beslutet, punkt 66), är det riktigt att ansökan genom vilken talan väckts är mer omfångsrik i förevarande mål än i OMPI-målet. Övriga skriftliga rättegångshandlingar är dock till omfattning och innehåll jämförbara, och båda målen har gett upphov till samma slags rättegångsfrågor vilket gäller för såväl det skriftliga som det muntliga förfarandet.

48 Slutligen är det visserligen riktigt att den ersättning på 150 euro per timme som sökanden yrkat framstår som i högsta grad rimlig i jämförelse med de ersättningar på 200, 300 och 500 euro som sökanden yrkade i OMPI-målet (OMPI-beslutet, punkt 64). Denna ersättning kan emellertid anses lämplig som ersättning för tjänster som tillhandahålls av en yrkesman som är kunnig och erfaren samt snabb och effektiv i sitt arbete. Icke desto mindre ska denna skillnad mellan taxorna beaktas vid bedömningen av det totala antalet arbetstimmar som varit nödvändiga för domstolsförfarandet i förevarande mål.

49 Med hänsyn till vad som anförts ovan finner förstainstansrätten att de kostnader för arvode som varit nödvändiga för sökanden i målet rörande huvudsaken och i det interimistiska förfarandet, ska beräknas på den grunden att tvisten objektivt sett har fordrat 160 timmars arbete av en erfaren advokat under det skriftliga förfarandet, där ersättning ska utgå enligt den taxa på 150 euro som för närvarande tillämpas och som enligt rätten får anses vara lämplig i förevarande mål. vilket Detta ger ett belopp på 24 000 euro (150 multiplicerat med 160). Det kan dessutom anses att tvisten objektivt sett har fordrat 50 timmars arbete av samma advokat under det muntliga förfarandet, och ersättningen ska således fastställas till 7 500 euro i denna del.

50 Till dessa belopp ska fogas en ersättning för övriga kostnader och utlägg, vilka enligt rådet inte borde överstiga de 2 500 euro som förstainstansrätten fastställde i överensstämmelse med rätt och billighet (*ex aequo et bono*) i OMPI-målet, men som av den kostnadsräkning som sökanden fogat till sin skrivelse av den 3 mars 2008 uppgår till 11 509,35 euro.

51 Förstainstansrätten finner i detta avseende att samtliga kostnader för maskinskrivning, fotokopior, postförsändelser, telefax och telefon ska anses ersättningsgilla, eftersom de framstår som vederbörligen styrkta genom nämnda kostnadsräkning och då de synes ha tagits upp till rimliga belopp.

52 Däremot ska resekostnaderna minskas med kostnaderna för nio resor som sökandens advokater gjort från Bryssel till Utrecht, vilka uppgår till 1 620 euro, med kostnaderna för två resor som sökanden gjort från Utrecht till Luxemburg, vilka uppgår till 760 euro, och med kostnaderna för en resa som sökandens advokater gjort från Bryssel till Luxemburg, vilka uppgår till 218 euro. I princip kan nämligen varken de kostnader för en advokat som föranleds av att denne personligen träffar sin klient i dennes hem (se, för ett liknande resonemang, domstolens beslut av den 15 mars 1994 i mål C-107/91 DEP, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 23), de kostnader som sökanden haft för att personligen infinna sig vid förhandlingen i Luxemburg, utan att förstainstansrätten eller omständigheterna fordrat sådan inställelse (se, för ett liknande resonemang, domstolens beslut av den 17 september 1982 i mål 24/79 DEP, Oberthür mot kommissionen, REG 1982, s. 2229, punkterna 2 och 3, av den 16 december 1999 i mål C-137/92, Hüls mot kommissionen, ej publicerat i rättsfallssamlingen, punkterna 21 och 22, av den 8 juli 1998 i de förenade målen T-85/94 DEP och T-85/94 OP-DEP, REG 1998, s. II-2667), och inte heller de kostnader som en parts advokat har haft efter det att det muntliga förfarandet avslutats, bland annat för att personligen närvara när förstainstansrättens dom avkunnas i Luxemburg (se, för ett liknande resonemang, domstolens beslut av den 6 januari 2004 i mål C-104/89 DEP, Mulder m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 2004, s. I-1, punkterna 48–50), anses vara nödvändiga för förfarandet.

53 Ersättningsgilla övriga kostnader och utlägg uppgår således till 8 911,35 euro.

54 Mot bakgrund av vad som anförts ovan ska ersättningsgilla kostnader fastställas till 41 000 euro.

55 Eftersom detta belopp fastställts med beaktande av samtliga omständigheter i målet fram till den tidpunkt då förevarande beslut meddelas, saknas anledning att fatta ett särskilt beslut om de kostnader som har uppkommit med anledning av förevarande förfarande (se, för ett liknande resonemang, beslutet i det ovannämnda målet Mulder m.fl. mot rådet och kommissionen, punkt 87), och att ta ställning till yrkandet om dröjsmålsränta (domstolens beslut i de ovannämnda målen ENU mot kommissionen, punkt 26, av den 6 november 1996 i mål C-220/91 P-DEP, Preussag Stahl mot kommissionen, ej publicerat i rättsfallssamlingen, punkt 11, samt förstainstansrättens beslut av den 10 februari 2009 i mål T-58/05 DEP, Centeno Mediavilla m.fl. mot kommissionen, ej publicerat i rättsfallssamlingen, punkt 43).

56 Med hänsyn till utgången i förfarandet om fastställelse av rättegångskostnader ska det ersättningsgilla beloppet inte ökas med ett belopp som avser det förfarandet (se, för ett liknande resonemang, beslutet i det ovannämnda målet Mulder m.fl. mot rådet och kommissionen, punkt 88).

Mot denna bakgrund beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (sjunde avdelningen)

följande:

Europeiska unionens råd ska ersätta Jose Maria Sison för rättegångskostnader till ett sammanlagt belopp av 41 000 euro.

Luxemburg den 2 juni 2009

Justitiesekreterare	Ordförande
E. Coulon	N. J. Forwood